

T.B.M.M.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

Genel Başkanlık

Tarih: 27.11.2012
Sayı: 575

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye, işkencenin ulusal düzeyde önlenmesi için Birleşmiş Milletler (BM) İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek Protokolü'ne uygun bir Ulusal Önleme Mekanizması kurulmamıştır. Avrupa Komisyonu'nun 2012 İlerleme Raporu'nda da Türkiye bu hususta eleştirilmiştir. 2012 İlerleme Raporu'nda kolluk görevlilerinin özellikle resmi olmayan gözaltı merkezlerinde güç kullanmaya devam ettiklerine işaret edilmiş; ayrıca işkence ve kötü muameleyle ilişkin soruşturmaların adli birimlere yavaş yürütüldüğüne, buna karşın güvenlik güçlerinin karşıt iddialarına öncelik verildiğine dikkat çekilmiştir. Bu bağlamda, işkenceyle mücadele için Ulusal Önleme Mekanizmasının neden kurulmadığını; işkence ve kötü muameleyle ilişkin soruşturmaların adli birimlere neden yavaş yürütüldüğünü; kolluk kuvvetleri hakkında gelen şikâyetlerin neden dikkate alınmadığını; kolluk kuvvetini şikâyet eden kişi mağdurken nasıl sanık konuma düşürüldüğünü; işkence suçundan haklarında soruşturma açılan kolluk kuvvetlerine ceza verilmemesi yönünde politika uygulanmasının sebeplerinin neler olduğunu; bireysel hak taleplerine karşı kolluk güçlerinin işkence ve kötü muamele uygulamasına neden göz yumulduğunun araştırılması ve incelenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereği, Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

08.11.2012

Saygılarımızla.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU

İstanbul Milletvekili

Ali Demirel
Ömer Adıgüzel

Tekir Özalp
Boru

Mehmet Ali Edibayraklı
Hata, m...

Mehmet Ali Edibayraklı
Mehmet Ali Edibayraklı
Mehmet Ali Edibayraklı

Kılıç
Hüseyin Çelikkaya
Turgut Dursun
ADANA

D...

Haydar Azan
Kocaeli me

Emre Kıpırtı
Tehiroğlu M.
S...

Ali Özgür
İST. M.

Ali Fırat
B...

[illegible]

GEREKÇE

Türkiye'nin 2005 yılında imzaladığı Birleşmiş Milletler (BM) İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek Seçmeli Protokolü'nün (OPCAT) onaylanmasına dair 6167 sayılı yasa, 12 Mart 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Türkiye, İşkenceyi Önleme Alt Komitesi'nin alıkonulma yerlerine düzenli ve habersiz ziyaret yetkisini tanıma ve en geç bir yıl içinde işkencenin ulusal düzeyde önlenmesi için Seçmeli Protokol'e uygun bir Ulusal Önleme Mekanizması kurma yükümlülüğü altına girmiştir. Ancak, böyle bir yükümlülük üstlenilmesine karşın OPCAT gereği belirtilen en geç bir yıllık süre olan 27 Ekim 2012 tarihinde işkencenin ulusal düzeyde önlenmesi için Seçmeli Protokol'e uygun bir Ulusal Önleme Mekanizması kurulmamıştır.

Avrupa Komisyonu'nun 2012 İlerleme Raporu'nda da Türkiye bu hususta eleştirilmiştir. 2012 İlerleme Raporu'nda kolluk görevlilerinin özellikle resmi olmayan gözaltı merkezlerinde güç kullanmaya devam ettiklerine işaret edilmiş; ayrıca işkence ve kötü muameleye ilişkin soruşturmaların adli birimlerce yavaş yürütüldüğüne, buna karşın güvenlik güçlerinin karşıt iddialarına öncelik verildiğine dikkat çekilmiştir.

Bizzat Emniyet Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre Şubat 2005-Haziran 2010 arasında işkence suçu uyarınca haklarında soruşturma açılan 309 güvenlik görevlisinden sadece ikisi ceza almıştır. 2011 yılında gözaltında beş kişi yaşamını yitirmiştir. 15 kişi ilköğretim veya ortaokulda gördükleri işkence ve kötü muamele sonucu yaralanırken, kolluk güçlerinin işkence veya kötü muamelesi sonucu yaralanan kişi sayısı da 228 kişidir. Aynı yıl içinde cezaevlerinde 41 kişi hayatını kaybederken, 148 kişi de yaralanmıştır. 2012 yılının ilk dört ayında 281 kişi işkence ve kötü muameleye maruz kalmıştır.

İşkenceyle mücadele için Ulusal Önleme Mekanizmasının neden kurulmadığını; işkence ve kötü muameleye ilişkin soruşturmaların adli birimlerce neden yavaş yürütüldüğünü; kolluk kuvvetleri hakkında gelen şikâyetlerin neden dikkate alınmadığını; kolluk kuvvetini şikâyet eden kişi mağdurken nasıl sanık konuma düşürüldüğünü; işkence suçundan haklarında soruşturma açılan kolluk kuvvetlerine ceza verilmemesi yönünde politika uygulanmasının sebeplerinin neler olduğunu; bireysel hak taleplerine karşı kolluk güçlerinin işkence ve kötü muamele uygulamasına neden göz yumulduğunun araştırılması ve incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırmasına ihtiyaç duyulmaktadır.